

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

5 лютага 2013 года, № 2 (2084)

ВЕДАЙ НАШЫХ!

У топе TopCoder

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт паводле рэйтыngu анлайнавага праект-арганізатара спаборніцтваў па праграмаванні TopCoder (ЗША) па выніках 2012 г. у намінацыі Algorithm (алгарытмічнае праграмаванне) увайшоў у лік наймацнейшых ВНУ свету, заняўшы 5 месца.

Дадзены рэйтынг быў створаны ў красавіку 2001 г. і з'яўляецца першым і аўтарытэтным сярод прафесіяналаў гэтай сферы. Ранжыруе ён тры катэгорыі: індывідуальны залік удзельніка, вышэйшую навучальную ўстанову і краіну. Рэйтынг складаецца па выніках анлайн-спаборніцтваў па праграмаванні, якія праходзяць у 11 намінацыях. Сярод іх найбольш папулярныя: Algorithm (алгарытмічнае праграмаванне), Component Design (прыкладнае праграмаванне, практаванне), Component Development (прыкладнае праграмаванне,

Rank	Name	Country	Member Count	Rating
1	University of Tokyo	Japan	72	2553.95
2	Saint-Petersburg State University	Russian Federation	18	2303.68
3	Saratov State University	Russian Federation	16	2298.87
4	Saint-Petersburg State University of Information Technology, Mechanics and Optics	Russian Federation	14	2260.69
5	Belarusian State University	Belarus	20	2197.57
6	Moscow State University	Russian Federation	32	2126.67
7	Warsaw University	Poland	23	2116.92
8	Moscow Institute of Physics and Technology	Russian Federation	11	2116.63
9	Kyiv National Taras Shevchenko University	Ukraine	20	2111.36
10	Shanghai Jiao Tong University	China	22	2089.13
11	Zhejiang University	China	39	2008.81
12	University of Electronic Science and Technology of China	China	54	1996.46
13	Kyoto University	Japan	24	1986.57
14	Tsinghua University	China	29	1959.17
15	National Taiwan University	Taiwan	19	1954.87
16	Fudan University	China	22	1890.99
17	Peking University	China	18	1839.80
18	Jagiellonian University	Poland	27	1834.03
19	Taraida NU	Ukraine	14	1826.37
20	Lviv National University	Ukraine	12	1802.83

распрацоўка), Marathon (даследчае праграмаванне) і Studio (графічны і вэб-дызайн).

БДУ ў алгарытмічным праграмаванні, згодна з пазіцыяй у рэйтыngu TopCoder, абышоў Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя М. В. Ламаносава, Варшаўскі, Шанхайскі і Пекінскі ўніверсітэты, Кіеўскі на-

цыянальны ўніверсітэт імя Тараса Шаўчэнкі, Стэнфардскі ўніверсітэт і інш.

У выніковым заліку ўдзельнікі спаборніцтваў – праграмісты з розных ВНУ Беларусі – забяспечылі нашай краіне шостую пазіцыю ў рэйтыngu TopCoder. Для параўнання адзначым, што пяць гадоў таму

Беларусь стаяла на 12 месцы, а БДУ – на 17.

Больш падрабязна: http://community.topcoder.com/stat?c=school_avg_rating, http://community.topcoder.com/stat?c=country_avg_rating.

Жанна ВАСАНСКАЯ

Чытайце ў нумары:

ПЛЁН ДОБРЫХ ІДЭЙ

У БДУ падведзены вынікі конкурсу «Найлепшы моладзевы праект 2012 года»

Стар. 2

НОВАЯ ВЫТВОРЧАСЦЬ ЛЕКАЎ

Сумесны праект УП «Унітэпрам БДУ» і НДІ фізіка-хімічных праблем заняў другое месца на рэспубліканскім конкурсе інавацый

Стар. 3

У «ВЫШЦЫ» ПРАЗ 11 ГАДОЎ

Каманда БДУ увайшла ў эліту Клуба вясёлых і знаходлівых і будзе зноў гуляць у Вышэйшай лізе!

Стар. 4

Весткі з рэктарата

УЗНАГАРОДЫ спецыяльнага фонду Прэзідэнта РБ па сацыяльнай падтрымцы адораных навучэнцаў і студэнтаў уручаны 28 студзеня на пасяджэнні Савета БДУ, прысвечаным Дню беларускай навукі. У цырымоніі бралі ўдзел міністр адукацыі Сяргей Маскевіч, сакратар савета фонду Юлія Пашкевіч, рэктар БДУ акадэмік Сяргей Абламейка.

Узнагароджаны 33 студэнты БДУ. З іх стыпендыямі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь за поспехі ў вучобе і навучы адзначаны чатыры чалавекі, 15 атрымалі нагрудныя знакі; а 14 уручаны пасведчанні фонду.

Віншавалі таксама пераможцаў конкурсу на найлепшую навуковую працу студэнтаў БДУ пяцікурсніка ФФСН Антона Карасевіча і магістранту фізічнага факультэта Дар'ю Грыгор'еву.

ПЕРШЫ беларуска-кітайскі семінар па прамысловым і навукова-тэхнічным супрацоўніцтве адбыўся 18 студзеня ў БДУ. Удзельнікамі дыскусіі сталі 80 прадстаўнікоў Адміністрацыі Прэзідэнта РБ, Пасольства КНР у нашай краіне, МЗС РБ, ДКНТ, НАН Беларусі, розных беларускіх і кітайскіх кампаній і ВНУ.

Працавала фотавыстава «Беларусь вачыма кітайскіх дзелавых партнёраў». Арганізатары семінара – РІК імя Канфуцыя БДУ, аналітычны цэнтр Eсоom і кампанія «Бел Хуавэй Тэхнаджыс».

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

КОНКУРС

Дашлі СВАЮ ідэю ў космас!

5 лістапада 2012 года стартаваў конкурс «Дашлі СВАЮ ідэю ў космас», прысвечаны стварэнню першага ўніверсітэцкага адукацыйнага нанаспадарожніка.

Нагадаем, што конкурс праводзіцца па дзвюх намінацыях:

– **На найлепшае імя;**
– **На найлепшы праект касмічнага эксперыменту (карысная нагрузка для нанаспадарожніка).**

Падобны праект для Беларусі ўнікальны. Таму асабліва ганарова і адказна, што стварэнне першага ўніверсітэцкага нанаспадарожніка будзе даверана спецыялістам БДУ.

Сам спадарожнік чакаецца памерам 30*10*10 см (як пенал) і вагой каля 4 кг. Два аддзяленні (два «кубікі») спадарожніка будуць запоўненыя тэхналагічным абсталяваннем: бартавы камп'ютар, прыёмперадатчык, сістэма арыентацыі і стабілізацыі і інш.

Застаецца яшчэ адзін адсек (10*10*10 см, меркаваная вага не

большая за 2 кг), для якога стваральнікі спадарожніка шукаюць цікавую ідэю, так званую карысную нагрузку.

Чым можна запоўніць гэтую прастор? Які эксперымент правесці? Ці будзе гэта абсталяванне? Або?

Толькі ў студэнтаў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў БДУ ёсць магчымасць прапанаваць СВАЮ ідэю касмічнага эксперыменту.

Аўтарам самых цікавых праектаў і ідэй арганізатары конкурсу рыхтуюць не менш цікавыя і каштоўныя падарункі.

Над стварэннем нанаспадарожніка працуюць найлепшыя спецыялісты БДУ. Праграмае забеспячэнне распрацоўваецца навукоўцамі цэнтра аэракасічнай адукацыі факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогій. Тэхні-

нае начинне будзе створана з максімальным выкарыстаннем навукова-тэхнічных распрацовак навукоўцаў БДУ, у прыватнасці, спецыялістамі аддзела аэракасічных даследаванняў НДІ прыкладных фізічных праблем імя А. Н. Сеўчанкі. Каля 30 гадоў у аддзеле вядуцца працы па стварэнні сродкаў і метадаў аптычнага дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі, у выніку створаны і удасканаленыя касмічныя сістэмы, якія працуюць у інфраструктуры пілатуемых касмічных комплексаў.

Такі падыход будзе садзейнічаць развіццю студэнцкай навукі па касмічных даследаваннях, дасць магчымасць стварыць рэальную «касічную лабараторыю» для падрыхтоўкі кадраў па прыёме і апрацоўцы даных дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі, пасля пашырэння кола магчымасцяў самога нанаспадарожніка.

Конкурс будзе доўжыцца **да 15 лютага 2013 года**. Заяўкі можна аформіць на сайце цэнтра аэракасічнай адукацыі www.aec.bsu.by.

Шчыра запрашаем на борт!

У БДУ падведзены вынікі конкурсу «Найлепшы моладзевы праект 2012 года». Пераможцам стала праграма «Казкі дзяцінства», лаўрэатамі – праекты «Брама мар», «Музей Бібліі», «Лекторый па эксперыментальнай фізіцы» (I, II, III ступені адпаведна). Мы распыталі куратараў і аўтараў праектаў, што было самае прыёмнае і што – самае цяжкае ў рэалізацыі задуманага.

СПРАЎДЗІЛІ КАЗКУ

Праект «Казкі з дзяцінства» прадугледжваў правядзенне канцэрта сумесных нумароў студэнтаў БДУ і выхаванцаў мінскага дзіцячага дома № 5, а таксама арганізацыю выставы творчых работ апошніх. Натхняльнікамі і кіраўнікамі студэнцкай праграмы выступілі студэнткі Крысціна Бенедзіктвіч (геафак) і Яраслава Кіча (ФФСН), а куратарам – метадыст аддзела моладзевых праграм і праектаў УВРМ Наталля КАПАЦЭВІЧ. Ёй слова:

– Самае прыёмнае – калі вынік пераўзыходзіць чаканні. Задумаючы гэты праект, мы не маглі ўявіць, колькі падключыцца студэнтаў, якія радыасныя пачуцці мы зведаем. Першапачаткова я прапанавала прыдумаць праект валанцёрскаму руху БРСМ БДУ «Абдымкі». Удзельніца гэтага руху, тады студэнтка 4 курса Крысціна Бенедзіктвіч, выдала ідэю, а калі мы пачалі яе развіваць, абвясцілі пошук талентаў – адгукнуліся абсалютна розныя студэнты, з розных факультэтаў, нават з ваеннага (курсанты падрыхтавалі ажно 3 нумары). Студэнты БДУ вельмі актыўныя, для іх вучэбныя заняткі – толькі адна частка студэнцкага жыцця, ім хочацца час гэты большага. А тут такая магчымасць – навучыць іншых, падзяліцца тым, што сам умееш. Да таго, праект вырашылі падтрымаць вядомыя выканаўцы: Дзядзя Ваня (Іван Вабішчэвіч), Георгій Калдун, група «Лайтсаўнд», якія тады напуюніцу рыхтаваліся да «Еўрабачання». Людзі, удзельнікі канцэрта – гэта бадай самае прыёмнае адкрыццё, і ўражанні застаюцца – у мяне, прынамсі, на ўсё жыццё. Было вельмі прыемна бачыць, як абодва бакі – нашы студэнты і дзеці з дзіцячага дома – рэалізуюць свае здольнасці, здзіўляюць самі сабе: многія і не ўяўлялі, што змогуць утрымаць такую вялікую, для іх узроўню, сцэну. Пасля канцэрта было многа водгукіў як ад глядачоў, так і ад саміх удзельнікаў – мы нават зрабілі спецыяльны альбом для БДУ і дзіцячага дома, дзе побач з фотаздымкамі ўдзельнікаў праекта змешчаны адсканаваныя водгукі – пра тое, што ўдзел у праекце стаў самым шчаслівым часам за ўсё іх жыццё. А гэта ж за 18–20 гадоў! Падрыхтоўка да канцэрта ішла тры месяцы, з рэпетыцыямі мінімум раз на тыдзень, і дзякуй вялікае студэнтам, што яны паставіліся да працэсу адказна, добра сумленна – рэпетывалі самастойна, пакадаючы магчымасць арганізатарам займацца іншымі пытаннямі.

За гэты час студэнты пасябравалі з дзецьмі, сталі дапамагаць ім з вучобай, а цяпер не прапускаюць магчымасці наведаць дзіцячы дом у межах мерапрыемстваў, якія робіць валанцёрскі рух. Што да цяжкасцяў – іх было шмат, арганізацыя вялікага канцэрта ўвогуле выявілася справай куды цяжэйшай, чым я напачатку меркавала. У нас, напрыклад, былі бясплатныя квіткі, якія даводзілася распаўсюджаць (для ўпарадкаванага напайнення залы на 600 чалавек). Зацікавіць глядачоў нераскручаным праектам няпроста, таму мы выйшлі на ўзровень горада – далі рэкламу не

Плён добрых ідэй

толькі па ўніверсітэце, але і ў гарадскім транспарце, на радыё, ў газетах. На наша здзіўленне, усе квіткі разабралі за два тыдні. Яшчэ, арганізацыя любой сур'ёзнай імпрэзы ў БДУ прадугледжвае афармленне вялікай колькасці папер, са шматлікімі подпісамі. Каб усё паспець, даводзілася дакладна распісваць свой дзень, ледзь не па хвілінах: падрыхтаваць рахунак-фактуру, сустрэцца з прадстаўнікамі пэўных СМІ, дамовіцца након сцэны і яе афармлення... Але вынік апраўдвае ўсе цяжкасці. Адна з выхавацеляў дзіцячага дома распавяла, што канцэрт станоўча адбіўся на многіх яе падпечных – напрыклад, хлопчык, які раней быў далёка не самым лепшым вучнем, пачаў пісаць песні і ўвогуле адказней ставіцца да свайго жыцця, а дзяўчынка, якая ніколі не апранала сукенка, як бы яе хто ні спрабаваў угаварыць, нарэшце змяніла сваё стаўленне да гэтай часткі гардэроба, чаму паспрыялі строі, якія студэнты раздабылі для дзетак на час канцэрта. Калі нам удалося дапамагчы дзецям знайсці сябе, пабачыць сваю значнасць у грамадстве, адчуць сябе на адным узроўні з эстраднымі зоркамі – значыць, праект сапраўды паспяхова.

Дарчы, на этапе пастаноўкі канцэрта на сцэне нам было складана абыходзіцца без рэжысёра-пастаноўшчыка. Гэту ролю на сябе ўзяла Марына Галушкіна, выпускніца філфака 2011 г.

ПРАЗ «БРАМУ МАР» ДА ВЯЛІКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Праект «Брама мар» прадугледжваў правядзенне штогадовага конкурсу літаратурнай творчасці студэнтаў. Задуманы творчай лабараторыяй «Крытык» пры кафедры літаратурна-мастацкай крытыкі Інстытута журналістыкі БДУ, конкурс два гады запар выяўляў самых літаратурна адораных навучэнцаў ВДУ: у 2010–2011 навучальным годзе ўдзельнікамі конкурсу сталі каля 200 студэнтаў з 14 беларускіх

ВНУ, а ў 2011–2012-м – каля 225 чалавек з 25 ВНУ, прытым для канкурсантаў былі арганізаваны творчыя майстар-класы і сустрэчы з вядомымі пісьменнікамі, для фіналістаў конкурсу – фотасесія, публікацыі твораў у рэспубліканскіх літаратурна-мастацкіх СМІ, фінальныя вечары з удзелам вядомых беларускіх літаратараў і музыकाў, творчымі нумарамі і ўручэннем прэміі і прызоў. А пераможцаў конкурсу за абодва гады чакае публікацыя ў калектыўных зборніках, якія рыхтуюцца арганізатарамі сумесна з беларускімі выдавецтвамі. Як адзін з аўтараў праекта зазначыў, што самым цяжкім момантам для нас стала арганізацыя працы ў камандзе, а самым прыемным – адкрыццё новых талентаў. Разгорнеш сёння нумар якога-небудзь літаратурнага перыёдыка, пабачыш там прозвішча ўчарашняга «брамамарца» – і ажно цяплее на душы: і за студэнцка-канкурсантаў радысна, і за беларускую літаратуру, якая пабагацела на яшчэ некалькіх цікавых творцаў.

КНИГА НА ўСЕ ЧАСЫ – ДАСТУПНАЯ ДЛЯ ўСІХ

Стварэнне музея Бібліі ў БДУ студэнты Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы палічылі за справу гонару – гэта ж ва ўсіх паважаных ВНУ свету такія музеі ёсць, а ў нас і спецыяльны інстытут, і кафедра біблейстыкі... Заставалася толькі арганізаваць праект, атрымаць грант для набыцця шафаў і пачаць збіраць экспанаты. Як распавёў кіраўнік праектнай каманды Цімафей ЧАРАПЕННІКАЎ (4 курс Інстытута тэалогіі), цяжка было толькі пачаць, а далей падтрымка куратара праекта Віталія Акімава, дацэнта кафедры біблейстыкі Інстытута тэалогіі імя святых Мяфодзія і Кірылы, кіраўніцтва БДУ паспрыялі паспяховаму стварэнню музея. У аснове яго экспазіцыі – некалькі дзясяткаў біблейскіх выданняў на самых розных мовах, не толькі сучасных (напрыклад,

польскай, карэйскай, арабскай, грузінскай, якуцкай), але і старажытных: грэчаскай, лацінскай, яўрэйскай, санскрыцкай, старажытнасірыйскай і г. д. Калекцыя музея Бібліі ўвесь час папаўняецца. Самыя старажытныя выданні датаваныя канцом XIX ст. Нядаўна Біблейскае таварыства Рэспублікі Беларусь у чарговы раз перадала музею розныя выданні Бібліі. Студэнты звярнуліся і да грамадскасці з просьбай прыносіць найбольш цікавыя экзэмпляры Бібліі. І знайшлі разуменне. На працягу года людзі прыносілі ў музей біблейскія кнігі мінулых стагоддзяў. Калі экспазіцыя музея пашырыцца, яму, магчыма, спатрэбіцца дадатковае памяшканне. Але, на жаль, у наступным годзе арганізатарам музея давядзецца абыходзіцца сваімі сродкамі – пры паўторнай падачы на конкурс моладзевых праектаў «Музей Бібліі» не атрымаў фінансавай падтрымкі. Спадзяёмся, свет не без добрых людзей, і патрэбныя для новых экспанатаў шафы хто-небудзь ды ахвяруе.

ФІЗІЧНЫЯ ВІДОВІШЧЫ

Праект «Лекторый па эксперыментальнай фізіцы» не першы год радуе беларускіх школьнікаў – а то ж: студэнты найлепшай ВНУ краіны прыязджаюць у шkolкі з відовішчным шоу, якое дэманструе шэраг базавых законаў фізікі. Прытым адбываецца гэта прыблізна раз на два тыдні. Толькі за папярэдні семестр удзельнікі праекта пабывалі з выязнымі сесіямі ў школах Мінска, Барысава, Дзяржынска і Баранавіч. Як адзначае кіраўнік праектнай каманды, чацвёртакурснік фізфака Аляксандр ФЯДОТАЎ, самае прыёмнае ў праекце тое, што школьнікі прыходзяць у захапленне ад фізікі, а самі студэнты-дэманстратары прамянюць пазітывам. Цяжкасцяў у рэалізацыі праекта дадало каманднае ўзаемадзеянне, якому ўдалося навучыцца не адразу – напрыклад, няпроста бы-

ло малодшым студэнтам (кіраўнікам праекта) угаварыць старэйшых студэнтаў (удзельнікаў «Лекторыя») паказаць планы задуманых лекцый і практыкумаў, давядзецца выпрацаваць метадыку дэманстрацый (адзін «лектар», два асістэнты), з часам адмовіцца ад формы лекцый на карысць практыкумаў-шоу. Ды што тыя дробязі, калі студэнты БДУ ўсё яшчэ могуць сабрацца разам і арганізаваць праект на высокім узроўні?..

ДАЛЕЙ – БОЛЕЙ

За званне найлепшага моладзевага праекта 2013 года пачалі змагацца 22 праекты. Усе яны былі ярка прэзентаваныя камісіяй, аднак толькі 14 з іх атрымаюць гранты: некаторыя ідэі аказаліся далёкімі ад неспрэчных патрэбаў БДУ, некаторыя – недастаткова прадуманымі, а некаторыя – ажыццяўляльнымі і без вылучэння ўніверсітэцкіх сродкаў (усё ж такі наступства крызісу яшчэ адчувальныя, і эканоміка павінна быць эканомнай!). Разнастайнасць падтрыманых праектаў, як заўжды, уражвае: тут і дзейнасць інфармацыйнага цэнтра студсаюза БДУ, моладзевага лінгвакраіназнаўчага клуба Around the world, калектыў мімаў «Грыммы» і тэатральнай дзіцячай студыі «На хвалях дзяцінства», і правядзенне «Тыдня беларускай культуры», спартыўна-інтэрактыўнай гульні «Форт БДУ», турслёту «Кубак першакурсніка БДУ», «Рынга факультэтаў», «Фотабеламарафону БДУ», і стварэнне «Факультэтыўна ўзаемадапамогі», «Вуліцы мастацтваў». Усе гэтыя і многія іншыя праекты будуць даваць яркі фарбаў у жыццё БДУ ў наступным навучальным годзе, у той час як кіраўнікі ды аўтары праектаў атрымаюць досвед практычнай рэалізацыі задуманага – хай з пэўнымі цяжкасцямі, але ж і з цудоўнымі прыемнасцямі.

Падрыхтавала
Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ

ДАСЯГНЕННІ

НОВАЯ ВІТВОРЧАСЦЬ ЛЕКАЎ

Праект вядучага навуковага супрацоўніка лабараторыі лекавых сродкаў на аснове мадыфікаваных поліцукрыдаў НДІ ФХП БДУ Паўла БЫЧКОЎСКАГА заняў 2-е месца на рэспубліканскім конкурсе інавацыйных праектаў 2012 г., які праводзіўся Дзяржаўным камітэтам па навуцы і тэхналогіях.

Сёлета разглядаліся найбольш перспектывыя інавацыйныя праекты з дэталева прапрацаванай стратэгіяй рэалізацыі. Конкурс інавацыйных праектаў праходзіць кожны год пры ўдзеле Міністэрства адукацыі, НАН Беларусі і іншых зацікаўленых ведамстваў у мэтакамерцыялізацыі вынікаў навуковых даследаванняў.

Інавацыйны праект Паўла Бычкоўскага пад назвай «Стварэнне малатанажнага прадпрыемства фармацэўтычных субстанцый для атрымання супрацьпуклінных, кардыятропных і іншых лекавых сродкаў, якія адпавядаюць стандартам GMP на базе арганізацыі Мінадукацыі», прадугледжвае не толькі пашырэнне вытворчасці, якая ўжо дзейнічае, але і стварэнне новай. Паводле яго, на УП «Унітэхпрам БДУ» плануецца мадэрнізацыя вытворчасці арыгінальнага супрацьпукліннага лекавага прэпарата «Цысплацэл», прызначанага для лакальнай хіміятэрапіі злаякасных новаўтварэнняў галаўнога мозгу і пухлін галавы і шыі. Прэпарат «Цысплацэл» ужо ўключаны ў пратаколы лячэння Міністэрства аховы здароўя Беларусі. Ён дазваляе

павялічыць працягласць безрэцывідуўнага перыяду, палепшыць якасць і працягласць (у 1,5–2 разы) жыцця хворых з пухлінамі галаўнога мозгу, на 30–40 % павялічыць поўную вылечальнасць хворых з пухлінамі галавы і шыі. Фармацэўтычны прэпарат зарэгістраваны Сусветнай арганізацыяй інтэлектуальнай уласнасці (Жэнева) у Міжнародным рэестры таварных знакаў Арменіі. Разглядаецца рэгістрацыя таварнага знаку «Цысплацэл» ва Украіне і ў Казахстане. Да ўсяго, «Унітэхпрам БДУ» сумесна з НДІ ФХП ажыццяўляе распрацоўку тэхналогіі і арганізацыю вытворчасці арыгінальных фармацэўтычных субстанцый супрацьпукліннага ўздзеяння «Тэмадэкса», «Праспідэлонга», «Тэмадала», прэпарата кардыятропнага ўздзеяння «Нітаргала». Аналагі гэтых фармацэўтычных прэпаратаў адсутнічаюць у краінах СНД. Па спектры медыка-біялагічнага ўздзеяння ў іх ёсць перавагі ў параўнанні з замежным аналагам – прэпаратам Gliadel вытворчасці MGI Pharma. Inc (ЗША) коштам 18 000 долараў ЗША за адну ўпакоўку.

Праект заснаваны на выніках фундаментальных і прыкладных

даследаванняў, якія праводзіліся супрацоўнікамі лабараторыі лекавых сродкаў на аснове мадыфікаваных поліцукрыдаў НДІ ФХП БДУ ў рамках дзяржаўнай праграмы «Фармацэўтычныя субстанцыі і лекавыя сродкі». Па тэме праекта было надрукавана 20 артыкулаў і 80 тэзісаў дакладаў. Атрымана больш за 10 патэнтаў Беларусі і Расіі.

«Унітэхпрам БДУ», намеснікам дырэктара якога з'яўляецца Павел Бычкоўскі, бярэцца за рэалізацыю праекта, таму што якраз і займаецца выпускам хімічных рэчываў, фармацэўтычных прэпаратаў і харчовых дабавак для Мінсельгаспрада, а таксама вырабам прыбораў для медыцыны і комплексных паляпшальнікаў для Мінпрама. У мінулым годзе «Унітэхпрам БДУ» за ўласныя сродкі ўжо набыў абсталяванне і камплектуючыя на 80 мільёнаў рублёў для забеспячэння вытворчасці і мадэрнізацыі вытворчых магутнасцяў у адпаведнасці з патрабаваннямі GMP. Праект, прапанаваны Паўлам Бычкоўскім, пры спрыяльных умовах можа быць рэалізаваны на працягу трох гадоў.

Ганна ЛАГУН

ВІНШУЕМ!

АДДАНАСЦЬ МОВЕ

У першы дзень новага года адзначыў 60-гадовы юбілей доктар філалагічных навук прафесар Мікалай ПРЫГОДЗІЧ.

Яго лёс звінтаваны з БДУ, у сценах якога Мікалай Рыгоравіч прайшоў шмат жыццёвых праступак: быў студэнтам і аспірантам, працаваў выкладчыкам і дацэнтам, абараніў кандыдацкую і доктарскую дысертацыі, дасягнуў звання прафесара і вось ужо амаль 20 гадоў узначальвае кафедру гісторыі беларускай мовы.

Пра навуковыя зацікаўленні і дасягненні юбіляра красамоўна сведчаць больш за 300 напісаных ім (і пры яго ўдзеле) прац. Мікалай Рыгоравіч з уласцівай яму грунтоўнасцю і ўвагай даследуе праблемы як гісторыі беларускай мовы, так і яе сучаснага стану, асвятляе гісторыю беларускага мовазнаўства і з'яўляецца адным з самых кампетэнтных, дасведчаных і аўтарытэтных беларускіх лінгвістаў. Ён выступаў адным з каардынатараў міжнароднага праекта «Змены ў сучасных славянскіх мовах: 1945–1995», які курыраваўся ЮНЕСКА і выконваўся ў Апольскім універсітэце (Польшча, 1990–1998), быў дакладчыкам на XIII Міжнародным з'ездзе славістаў (Славенія, 2003), апошнім часам

актыўна супрацоўнічае з універсітэтам у Альдэнбургу (Германія).

Сёння ўсе ВНУ краіны, якія рыхтуюць філолагаў-беларусазнаўцаў, працуюць па адукацыйным стандартце, створаным пры ўдзеле Мікалая Рыгоравіча; выкладанне дысцыплін «Беларуская палеаграфія», «Беларуская мова (Прафесійная лексіка)», «Гісторыя беларускага мовазнаўства» вядзецца ў адпаведнасці са складзенымі пры яго ўдзеле тыповымі праграмамі.

Мікалай Рыгоравіч умее і любіць працаваць з моладдзю, ён адчувае і ведае, як і чым зацікавіць менавіта гэтага студэнта, як дапамагчы яму знайсці свой шлях у навуцы. Пад кіраўніцтвам Мікалая Рыгоравіча напісана багата курсаваў, дыпломных і магістарскіх прац, частка з якіх ператварылася ў больш буй-

ныя даследаванні. Сёння ўжо шэсць кандыдатаў навук могуць ганарыцца тым, што Мікалай Рыгоравіч з'яўляўся іх навуковым кіраўніком.

М. Р. Прыгодзіч з'яўляецца старшынёй экспертнага савета па мовазнаўстве ВАК, членам секцыі філалогіі вучэбна-метадычнага аб'яднання ВНУ РБ, а таксама намеснікам галоўнага рэдактара часопіса «Веснік БДУ» (серыя IV), часопіса «Роднае слова», членам рэдкалегіі часопіса «Беларуская мова і літаратура» і інш.

Такая шчырая адданасць справе з'яўляецца ўзорам для пераймання і стварае адпаведную атмасферу на кафедры, якой ён кіруе. Як загадчык Мікалай Рыгоравіч заўсёды ўважлівы да супрацоўнікаў, пры неабходнасці своечасова падкажа і даць параду.

Актыўна працоўная і грамадская дзейнасць М. Р. Прыгодзіча адзначана дзяржаўнымі ўзнагародамі – ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга (1986), нагрудным знакам «Выдатнік адукацыі Рэспублікі Беларусь» (2003), а таксама Ганаровымі граматамі Міністэрства адукацыі, Вышэйшай атэстацыйнай камісіі, БДУ і інш.

Шчыра жадаем паважанаму Мікалаю Рыгоравічу плёну ў працоўнай і навуковай дзейнасці, духоўнай моцы, здароўя і дабрабыту!

Кафедра гісторыі беларускай мовы

АБ'ЯВЫ

БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: тэарэтычнай і інстытуцыянальнай эканомікі, эканамічнай тэорыі, германскіх моў, ПРАФЕСАРАЎ КАФЕДРАЎ: агульнай экалогіі і метадыкі выкладання біялогіі, грамадзянскага працэсу і працоўнага права, крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду, дыферэнцыяльных ураўненняў і сістэмнага аналізу, матэматычнай кібернетыкі, тэорыі функцый, міжнароднага права,

ДАЦЭНТАЎ КАФЕДРАЎ: мікрэбіялогіі, фізіялогіі і біяхіміі раслін, фізіялогіі чалавека і жывёл, менеджменту, тэарэтычнай і інстытуцыянальнай эканомікі, замежнай журналістыкі і літаратуры, гісторыі журналістыкі, гісторыі Беларусі новага і найноўшага часу, грамадзянскага права, канстытуцыйнага права, крымінальнага працэсу і пракурорскага нагляду, вэб-тэхналогіі і камп'ютарнага мадэлявання, англійскай мовы эканамічных спецыяльнасцяў, германскіх моў, міжнароднага права, тэхналогіі праграмавання,

СТАРШЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ КАФЕДРАЎ: англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў, эканамічнай інфарматыкі і матэматычнай эканомікі, этналогіі, музейнага і гісторыі мастацтва, замежнай журналістыкі і літаратуры, **ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ** эканамічнай тэорыі.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйскай, 5 а, тэл. 209-54-36.

НДІ ПРЫКЛАДНЫХ ПРАБЛЕМ МАТЭМАТЫКІ І ІНФАРМАТЫКІ АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

СТАРШЫХ НАВУКОВЫХ СУПРАЦОЎНІКАЎ: НДЛ матэматычных метадаў абароны інфармацыі; НДЛ статыстычнага аналізу і мадэлявання.

Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.

Адрас: 220030, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 4, п. 702, тэл. 209-51-04.

НАШЫ ЮБІЛЯРЫ

2 студзеня Чаблакова Людміла Аляксееўна, дацэнт кафедры філасофіі і метадалогіі навукі

2 студзеня Фірага Уладзімір Аляксандравіч, дацэнт кафедры квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі

3 студзеня Рудніцкі Антон Сяргеевіч, загадчык кафедры радыёфізікі і лічбавых медыятэхналогіі

4 студзеня Федарцова Тамара Аркадзьеўна, дацэнт кафедры эканамічнай геаграфіі замежных краін

8 студзеня Мулярчык Сцяпан Рыгоравіч, дэкан факультэта радыёфізікі і камп'ютарных тэхналогіі

10 студзеня Прохараў Андрэй Аркадзевіч, дацэнт кафедры гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў

13 студзеня Радзькова Вольга Рыгораўна, дацэнт кафедры гісторыі новага і найноўшага часу

22 студзеня Махоўская Ірына Станіславаўна, дацэнт кафедры этналогіі, музейнага і гісторыі мастацтва

23 студзеня Кананенка Валеры Канстанцінавіч, прафесар кафедры квантавай радыёфізікі і оптаэлектронікі

25 студзеня Жарко Сяргей Барысавіч, дацэнт кафедры гісторыі Расіі

26 студзеня Цікоцкі Аляксандр Міхайлавіч, дацэнт кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання

27 студзеня Саўчанка Галіна Пятроўна, дацэнт кафедры англійскай мовы гуманітарных факультэтаў

30 студзеня Гарбацэвіч Аляксандр Канстанцінавіч, прафесар кафедры тэарэтычнай фізікі і астрафізікі

Спіс усіх імянінікаў размешчаны на сайце БДУ www.bs.u.by ў раздзеле «Нашы юбіляры».

Паводле інфармацыі ўпраўлення кадраў БДУ

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Абмеркаванне праблем матэматычнай адукацыі з удзелам выкладчыкаў БДУ – «СБ-Беларусь сёння», sb.by, 21.by (29.01).

Выхад зборнай БДУ ў Вышэйшую лігу КВЗ – БелТА, naviny.by, 21.by, open.by (29.01); БТ-1 (30.01).

Ушанаванне студэнтаў БДУ спецфондам Прэзідэнта Беларусі – БТ-1, АНТ, СТБ, БелТА, naviny.by, bybanner.com (28.01); 21.by (28.01, 29.01); «Народная газета», ng.by (29.01).

Гутарка з дырэктарам Інстытута бесперапыннай адукацыі БДУ Таццянай Міловай – «Настаўніцкая газета» (24.01).

Школа абітурыента (біялагічны факультэт) – «Настаўніцкая газета», nastgaz.by (24.01).

Гутарка з дырэктарам ліцэя БДУ Вадзімам Матулісам – «Мінский курьер» (22.01).

Адкрыццё філіяла ФФСН у Інстытуце філасофіі НАН Беларусі – БелаПАН (21.01), open.by (22.01); «Рэспубліка», republika.info, «Настаўніцкая газета» (22.01), «Мінск-новости» (24.01).

Па выніках 2012 года БДУ ў пяцёрцы наймацнейшых ВНУ свету ў намінацыі «Алгарытмічнае праграмаванне» – БелаПАН, tut.by, naviny.by, АНТ, БелТА, open.by (18.01), БТ-1, 21.by (20.01), СТБ, «Мінск-новости» (21.01); «Рэспубліка», republika.info (22.01); «Звязда» (23.01); «Народная газета», ng.by, 21.by (23.01).

Гутарка з дэканам фізічнага факультэта БДУ Віктарам Анішчыкам – «Рэспубліка», republika.info, 21.by, onliner.by, tut.by (17.01).

Беларуска-кітайскі семінар па прамысловым і навукова-тэхнічным супрацоўніцтве ў БДУ – БелТА, 21.by, «Настаўніцкая газета» (17.01.13); БТ-1 (18.01); «Мінский курьер» (23.01).

Дэкан эканамічнага факультэта Міхаіл Кавалёў пра тое, як захаваць свае грошы ў 2013 годзе – «Рэспубліка», tut.by (16.01)

Пра эканоміку Беларусі прафесар эканамічнага факультэта БДУ Барыс Паньшын – «Народная газета», ng.by, 21.by (16.01, 30.01).

Узнагароджванне ліцэістаў і студэнтаў БДУ стыпендыямі і прэміямі спецыяльнага прэзідэнцкага фонду – БТ-1 (09.01); «Белорусская нива», 21.by (10.01, 15.01).

Пераможцы конкурсу «Найлепшы моладзевы праект 2012 года» БДУ – «Мінск-новости» (08.01); «ЛіМ» (11.01).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

Команда БДУ ўвайшла ў эліту Клуба вясёлых і знаходлівых і будзе зноў гуляць у Вышэйшай лізе!

Такое рашэнне прыняло журы Міжнароднага фестывалю КВЗ «Ківін-2013» у Сочы, дзе па традыцыі праходзіў адборачны конкурс.

«Праграма для яго была зроблена нахшталт той, што лягла ў аснову першай лігі, якую мы гулялі ў Мінску, – кажа ўдзельнік каманды, адзін з яе заснавальнікаў, студэнт 5 курса геафака Андрэй Шумілаў. – І, прыехаўшы ў Сочы, ведалі, што будзем паказваць». Барацьба была напружаная. Фестываль сабраў 497 каманд з Беларусі, Расіі, Арменіі, Грузіі, Ізраіля, Казахстана, Кыргызстана, Латвіі і Украіны. Па словах Андрэя, другі тур стаў вырашальным для нашай каманды. Годна прайшоўшы першы, сёе-тое дадалі ў сцэнар, а сёе-тое і прыбралі, у выніку выступілі значна лепей, што Аляксандр Васільевіч Маслякоў не мог не адзначыць. Вось так каманда «БДУ» ў 20-цы самых яркіх студэнцкіх калектываў была дапушчана да гульні ў Вышэйшай лізе КВЗ, а яны пройдуць 17 лютага ў Маскве.

Падрыхтоўка, дарэчы, ідзе поўным ходам, сябры збіраюцца

У «вышцы» праз 11 гадоў

дзень пры дні, рэпетуюць, абмяркоўваюць, дзеляцца думкамі. Са слоў Андрэя Шумілава, тэма гульні ўжо канчаткова вызначана, і ў

расійскай сталіцы праца над яе рэалізацыяй працягнецца. «Мы на месцы будзем прыкладна за 10 дзён да выступу, а першы прагон

вызначаецца пакуль на 12 лютага, – адзначыў удзельнік. – У памяці ўдалы сочинскі выступ. Якраз на яго базе зробім прывітанне. Гульня будзе сур'ёзная, у нас моцныя супернікі».

«Перасягнулі ўжо той узрост, калі варта кагосьці баяцца, – запэўнівае Андрэй. – Раней мы з трапятаннем глядзелі на тое, як жартуюць моцныя каманды, а зараз і самі выраслі. Досвед паказвае, што нагоды для страху няма. Да гэтага гулялі з супернікамі, якіх, шчыра кажучы, баяліся, але выйгравалі. Павага адзін да аднаго – вось што важна!»

Розыгрыш 1/8 фіналу Вышэйшай лігі КВЗ будзе праходзіць у Цэнтральным акадэмічным тэатры Расійскай Арміі. «Бітва» будзе нялёгкай, таму што нашы супернікі – дасведчаныя гульцы, ужо атрымалі папулярнасць у глядачоў, – «Зборная Камызьскага краю» (Астраханская вобласць), «Зборная СНД па вольнай барацьбе» (Сургут), «Днепр» (Днепрапятроўск) і «Ананас» (Вязьма) – будуць змагацца за права выйсці ў 1/4 фіналу Вышэйшай лігі КВЗ.

Андрэй Шумілаў нагадаў, што каманда КВЗ «БДУ» існуе ўжо больш за два гады і ўтворана з двух калектываў: «27 па Грынвічу» геафака і «Цукар» хіміфака. Аб'яднаўшыся, сябры два гады адыгралі ў Першай лізе. Затым вырашылі запрасіць у склад трох чалавек з былой даволі моцнай каманды «Мінскае мора». Тыя жадалі застацца ў КВЗ, таму перайшлі да нас. А сёлета мы ўсе разам паехалі ўпершыню як каманда ў Сочы пад кіраўніцтвам капітана Дзмітрыя Крапчука, выпускніка філфака БДУ 2010 г. У яго дружыне каля 14 самых-самых з ліку, галоўным чынам, былых і цяперашніх студэнтаў нашага ўніверсітэта.

Варта заўважыць, што каманда Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта двойчы – у 1999 і 2001 гг. – станавілася чэмпіёнам Міжнароднага саюза КВЗ. Удзельнічала яна і ў прамежавых розыгрышах: у 2000 г. заваявала летні Суперкубак чэмпіёнаў, а ў 2001 г. – галоўны прыз «Ківін у залатым» на міжнародным музычным фестывалі КВЗ, які штогод праходзіць у Юрмале.

Igar MATЭЛЕНАК

Команда факультэтаў – пераможца спартакіяды «Здароўе»

СПАРТПЛЯЦОЎКА

Факультэты пераўзышлі рэктарат

У САК «Брыганціна» 25 студзеня ў трэці раз прайшла спартакіяда «Здароўе» сярод адміністрацыйна-кіраўніцкага персаналу БДУ.

У спаборніцтвах прынялі ўдзел чатыры каманды, у кожнай па 25–30 чалавек. Суперніцтва праходзіла па 6 відах спорту: бильярд, валейбол, настольны тэніс, лыжныя гонкі, плаванне і шахматы. У цэлым, удзельнікамі спартакіяды сталі каля 200 супрацоўнікаў БДУ. Акрамя саміх спартоўцаў і групы падтрымкі, да мерапрыемства прычынілася студэнцкая брыгада з 35 чалавек на чале з галоўным суддзёй В. М. Юшко.

Як вядома, у папярэднія разы найлепшай станавілася каманда рэктарата, але ў гэты раз уражлівы рывок здзейсніла каманда «**Факультэты і Інстытут журналістыкі**» з капітанам С. М. Ходзіным, якая ў мінулым годзе праз хваробу свайго лідара фінішавала толькі чацвёртай. Каманда «**Рэктарат, галоў-**

ная ўпраўленні, упраўленні» (капітан – У. В. Панарадаў) у выніку была адсунутая на 2 месца. Трэцяе месца заняла каманда «**Цэнтры, філіялы, агульнаўніверсітэцкія кафедры, навучальныя ўстановы комплексу, іншыя структурныя падраздзяленні і арганізацыі БДУ**» (капітан – Р. П. Папок), а леташні сярэбраны прызёр каманда «**ГУН, навукова-даследчыя ўстановы і навукова-вытворчыя прадпрыемствы**» (капітан – А. М. Янкоўскі) апусцілася на чацвёртае месца.

Дарэчы, паміж першымі трыма прызёрамі разгарэлася сапраўдная барацьба: у выніковым пратаколе розніца паміж імі была ў адно ачко. Толькі апошні від праграмы – плаванне – расставіў усіх па сваіх месцах. Найлепшага поспеху дасягнулі: у пераможцаў Сяргей Ходзін, які выдатна выступіў у плаванні і лыжных гонках, а таксама прадстаўнікі філфака Іван Роўда і Сяргей Важнік, якія перамаглі ў фінале па настольным тэнісе якраз каманду рэктарата, за якую выступалі Мікалай Слабейка і Вадзім Рэзнікаў.

Рэктар БДУ Сяргей Абламейка і старшыня прафкама супрацоўні-

каў Яўген Туромша ўзнагародзілі каманды-пераможцы ў асобных відах праграмы кубкамі, астатнія прызёры атрымалі дыпламы.

Нягледзячы на ўпартую барацьбу, усе вярнуліся з добрым настроем і прыемнымі ўспамінамі. Гэтаму спрыяла цудоўнае надвор'е і выдатная праца персаналу САК «Брыганціна».

Аляксей БУЦЬКО

УРАЧЫСТАСЦІ

На свяце моладзі

Команда студэнтаў БДУ выдатна выступіла на рэспубліканскім спартыўна-мастацкім свяце «Моладзь – надзея і будучыня Беларусі», арганізаванага Міністэрствам адукацыі нашай краіны. Яно прайшло ў Горках (Магілёўская вобласць) з 24 па 26 студзеня з удзелам больш як тысячы студэнтаў з 20 ВНУ Беларусі.

У праграме свята былі арганізаваны выстава праектаў грамадзянска-патрыятычнай накіраванасці і моладзевых ініцыятыў, спартыўныя спаборніцтвы па лыжных гонках і плаванні пад дэвізам «Формула будучыні: моладзь + здароўе», пасяджэнні круглых ста-

лоў і творчы марафон «Нашы таленты – табе, Беларусь!».

Студэнты БДУ *Ірына Гарбачова* (эканамічны факультэт) і *Мікіта Купрыянаў* (ФРКТ) занялі першае месца ў лыжных гонках, а *Юлія Драбатовіч* (юрыдычны факультэт) стала ўладальніцай сярэбранага медаля ў спаборніцтвах па плаванні. Акрамя таго, было адзначана выступленне студэнта Інстытута журналістыкі *Дзмітрыя Нікановіча* ў мастацкай частцы свята.

Госці прынялі ўдзел таксама ў валанцёрскай акцыі «Стварай дабро!». Яны наведвалі аддзяленне кругласутачнага знаходжання для грамадзян пажылога ўзросту і інвалідаў установы «Горацкі раённы цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва» ў пасёлку Леніна.

Варта дадаць, што свята ладзілася ў рамках рэспубліканскай патрыятычнай акцыі «Я – грамадзянін Беларусі».

Дар'я ЧАРНЯЎСКАЯ

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Трохдзённы семінар «Кіраванне ядзернымі ведамі» адбыўся 29–31 студзеня ў БДУ.

У працы семінара прынялі ўдзел выкладчыкі і супрацоўнікі рэспубліканскіх ВНУ, якія займаюцца падрыхтоўкай будучых спецыялістаў для ядзернай энергетыкі нашай краіны. Для іх былі арганізаваныя заняткі з экспертамі Міжнароднага агенцтва па атамнай энергетыцы (МАГАТЭ) Анатолем Талсцянквым, Віталем Каламіццам (Расія) і Любамірам Піронкавым (Балгарыя). Эксперты расказалі пра метады і сродкі кіравання ведамі на прадпрыемствах ядзер-

най галіны, стварэнне агульнага інтэрнэт-партала, пазнаёмлілі з вопытам Расіі, Украіны па ўкараненні электроннага дакументазвароту ў гэтай сферы, дыскусія на іншых пытаннях, якія тычацца асноўных палажэнняў канцэпцыі менеджменту ядзерных ведаў. Заняткі прайшлі ў рэктарце і на хімічным факультэце БДУ.

Ініцыятарамі семінара выступілі Міністэрства адукацыі нашай краіны, БДУ і МАГАТЭ ў рамках праекта тэхнічнага супрацоўніцтва Беларусі і МАГАТЭ «Развіццё інфраструктуры ядзернай энергетыкі і сістэмы падрыхтоўкі кадраў для ядзернай энергетычнай праграмы».

Алена МАРЦУЛЕВІЧ